

Splošno znižanje cen poletov čez Atlantik?

Italijanska letalska družba napovedala znižanje cen za polete čez Atlantik za 20-25%.

NEW YORK, N.Y. — Po znižanju cene poletov med New Yorkom in Londonom je izgledalo, da bo najcenejše potovanje v Evropo s prestopom v Londonu. Pretekli teden je Alitalia objavila načrt znižanja cene na svojih poletih preko Atlantika za 20 - 25 %.

Nove cene ne more uvesti, dokler ne dobi odobritve za to od vlade ZDA. Druge letalske družbe so se že oglasile proti takemu znižanju, ker bi to v celoti podrl sedanje cene za polete preko Atlantika. Te so očitno previsoke in zato so letala redno le delno zasedena, polno ali blizu temu so zasedena le v poletnih mesecih.

Morje olja!

Ameriški geofizik trdi, da so ob obali Peruja velika nahajališča olja.

LIMA, Peru. — Ameriški geofizik Peter Rona, ki je raziskoval priobalno področje podmorskega pasu perujske obale Pacifika, je povedal, da je v teritorialnem morju Peruja našel eno največjih ležišč olja na svetu. Rona je sicer strokovnjak za oceansko inženirstvo.

Svoje senzacionalne trditve ni podkrepil z nobenimi oprijemljivimi podatki, s katerimi sicer razpolaga. Pač pa je izrazil upanje, da bo v sodelovanju s perujskimi geologi kmalu lahko začel sistematsko raziskovati priobalno področje perujskega dela Pacifika, ki da ima na svojem dnu še nedotaknjeno ogromno "morje olja".

Geofizik je povedal le to, da se olje nahaja v bližini obale pri mestu Piura, 700 milj severno od Lime.

Čudna družba požigalcev

BOSTON, Mass. — Državna policija je po štirih mesecih preiskave prišla 22 državnih in mestnih gasilskih uslužbencev, javnih ocenjevalcev, odvetnikov in gospodarstvenikov, ki naj bi bili vpleteni v zažiganje raznih zgradb.

Med prijatimi so bivši detektivi v državnem gasilskem uradu, upokojeni kapetan bostonskega gasilstva in neki bivši milijonarjski finančnik, nekdanj poznani kot "čudežni fant bostonske finančne skupnosti".

Nizozemci odklonili naročilo Idija Amina
AMSTERDAM, Niz. — Podjetje, ki tiska napise in slike na razne vrste majic in jopic, je odklonilo naročilo iz Ugande za 60.000 majic s sliko predsednika Idija Amina.

Zastopnik podjetja je izjavil, da je to odklonilo \$100.000 vredno naročilo, ker ne "mara igrati kolesca v propagandnem stroju spornega vodnika".

Vremenski prerok

Oblačno z verjetnostjo dežja danes 40%, zvečer in ponoči 70% in jutri 60%. Najvišja temperatura okoli 64 F (18 C).

Okrepitev ameriških vojaških sil v Evropi

WASHINGTON, D.C. — Gen. Bernard W. Rogers, načelnik armadnega glavnega stana, je razkril da bodo ZDA poslale v Evropo orožje in vojske za okrepitev sil NATO, ki varujejo mejo napram silam Varšavske zveze. Varšavska zveza je v zadnjih letih močno povečala in modernizirala svoje oborožene sile in NATO se čuti močnejše ogroženega.

Okrepitev ameriških sil naj bi omogočila silam NATO uspešnejši odpor v slučaju napada na članice v Evropi. ZDA imajo sedaj v okviru NATO v Evropi 313.000 vojakov, od tega 201.000 v armadi. Kolikšne bodo okrepitve, ki jih imajo ZDA v načrtu, gen. Rogers ni povedal, priznal pa je, da bodo te poslale v Evropo na škodo sil, ki bodo ostale doma.

ZDA imajo sedaj v okviru NATO v Evropi 313.000 vojakov, od tega 201.000 v armadi. Kolikšne bodo okrepitve, ki jih imajo ZDA v načrtu, gen. Rogers ni povedal, priznal pa je, da bodo te poslale v Evropo na škodo sil, ki bodo ostale doma.

Strauss prevzema vodilno vlogo kot pomočnik Carterja

WASHINGTON, D.C. — Robert S. Strauss, bivši načelnik nadzornega odbora demokratske stranke, ki ga je doslej predsednik Carter uporabljal za pogajalca v mednarodni trgovini, zavzema vedno važnejši položaj v predsednikovi okolici.

Predsednik Carter uporablja R. S. Straussa za posredovalca in sodelavca pri naporu za potrditev sporazuma s Panamo, za uzakonitev energetskega programa, pa tudi v vprašanju pomoči jeklarski industriji, ki se je znašla v težavah.

Dvoglavi srnjak

BERLIN, Nem. — Neki lovec je odstranil tri leta starega srnjaka z normalno razvitim telesom in običajnimi rogovi, vendar z dvema glavama. Druga glava se mu je razvila na vratu, in čeprav nepopolna, je imela vilično kost, zobe in jezik.

Znanost zelo malo ve o deformacijah pri divjih živalih, zato bodo srnjaka prepustili institutu za biologijo, da ga bodo proučili in raziskali.

Arabi odklanjajo ameriško-izraelski predlog za ženevo

KAIRO, Egipt. — Zastopniki Egipta, Sirije in Jordanije so prišli do zaključka, da mora biti Palestinska osvobodilna organizacija uradno zastopana na konferenci za Srednji vzhod v Ženevi, ki bi se naj sešla pred koncem tega leta. Predsednik jordanijske vlade Abdel Hamid Sharaf je izjavil, da tri sosedne države vztrajajo pri stališču, da morajo biti Palestinci "polno zastopani".

V diplomatskih krogih vidijo v tej izjavi zahtevo, da morajo biti v skupni arabski delegaciji tudi uradni predstavniki Palestinske osvobodilne organizacije. Izrael je odločno proti uradnemu zastopstvu Palestinske osvobodilne organizacije, dopušča le, da so njeni zastopniki neuradno vključeni v skupno arabsko zastopstvo v Ženevi.

Pod vplivom te grožnje je 42 držav v glavnem onih Zahodnega sveta, skupno predložilo glavni skupščini ZN nujno razpravo o novih ukrepih za varnost v potniškem letalskem prometu. Razprava o tem naj bi se začela že danes v posebnem političnem odboru glavne skupščine.

Skupina držav, ki je predložila zahtevo po taki razpravi, je odločena delati za sprejem zahtev, ki jih je postavila Mednarodna pilotska zveza. Med temi je vrsta ukrepov za povečanje nadzora na letališčih, pa tudi obveza vlad, da ne bodo ugrabitelji dale političnega zatočišča.

Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim in predsednik glavne skupščine Lazar Mojsijev sta sestala z zastopniki Mednarodne zveze pilotov, ki so odložili svoj napovedani štrajk, dokler ne vidijo, kaj bodo ZN storili v izpolnitve njenih zahtev.

Sen. Byrd svari Seoul

WASHINGTON, D.C. — Sen. Robert C. Byrd, vodnik demokratske večine, je izjavil, da bo odklanjanje sodelovanja vlade Južne Koreje z ZDA pri preiskavi poskusa podkupovanja članov Kongresa ZDA ovira potrditvi vsake pomoči ZDA Južni Koreji v Kongresu.

Arabi odklanjajo ameriško-izraelski predlog za ženevo

KAIRO, Egipt. — Zastopniki Egipta, Sirije in Jordanije so prišli do zaključka, da mora biti Palestinska osvobodilna organizacija uradno zastopana na konferenci za Srednji vzhod v Ženevi, ki bi se naj sešla pred koncem tega leta. Predsednik jordanijske vlade Abdel Hamid Sharaf je izjavil, da tri sosedne države vztrajajo pri stališču, da morajo biti Palestinci "polno zastopani".

V diplomatskih krogih vidijo v tej izjavi zahtevo, da morajo biti v skupni arabski delegaciji tudi uradni predstavniki Palestinske osvobodilne organizacije. Izrael je odločno proti uradnemu zastopstvu Palestinske osvobodilne organizacije, dopušča le, da so njeni zastopniki neuradno vključeni v skupno arabsko zastopstvo v Ženevi.

Pod vplivom te grožnje je 42 držav v glavnem onih Zahodnega sveta, skupno predložilo glavni skupščini ZN nujno razpravo o novih ukrepih za varnost v potniškem letalskem prometu. Razprava o tem naj bi se začela že danes v posebnem političnem odboru glavne skupščine.

New York se sprijazni s Concorde letali

NEW YORK, N.Y. — Poskusni pristanek in vzlet Concorde letala pretekli teden je Port Authority, prepričal, da nima za enkrat nobene možnosti, da bi se dalje upirala rednemu prometu s temi letali z letališča Kennedy. Hrušč, ki ga je letalo povzročilo, je bil v predpisani mej.

Concorde letala bodo začela redne polete med New Yorkom in Parizom ter Londonom 22. novembra 1977, če ne pride dotlej — kaj vmes.

Južna Afrika pripravljena osamljena brani svoj red

PRETORIA, J. Af. — Predsednik vlade John Vorster je izjavil v razgovoru za TV, da je Južna Afrika "pripravljena stati sama, če bo treba" proti sovjetskim poskusom "ubiti nas s silo" in proti ameriškim ukrepom "zadaviti nas s fineso". Predsednik vlade bele manjšine v Južni Afriki je ponovno trdil, da uvedba vlade večine ni nujna.

BREŽNJEV IN CARTER NAPOVEDALA BLIŽNJI SPORAZUM V SALT II

Sovjetski vodnik Leonid Brežnjev in predsednik ZDA Jimmy Carter sta v zadnjih dneh objavila, da je sporazum med ZDA in ZSSR o omejitvi strateškega jedrskega orožja blizu. V Washingtonu kljub temu svarijo, da je morda do njega še več mesecev.

WASHINGTON, D.C. — V stvenih točkah je treba še rešiti in dosežene v nekaterih spremeni, če naj Senat sporazum potrdi. Republikanski sen. R. Dole je koncem tedna izjavil, da sporazum v obliki, kot je zdaj znana, v Senatu ne bo odobren, ker daje Sovjetski zvezi prednost, katere ZDA ne morejo sprejeti, so namreč za nje prenevarne.

Moskovska "Pravda" je preteklo nedeljo zapisala, da pogajanja napredujejo, pa se je obregnila ob ZDA, ki da na konferenci v Beogradu ne nastopajo v skladu z novim duhom odnosov med ZDA in ZSSR. Vodnik ameriške delegacije Arthur Goldberg je po sodbi "Pravde" skušal vprašanje človekovih pravic uporabiti za "nedovoljeno" mešanje v notranje razmere Sovjetske zveze.

"Samov sin" pri pameti

NEW YORK, N.Y. — David R. Berkowitz, ki je obtožen, da je kot "Samov sin" umoril 6 oseb, 7 pa jih ranił tekom enega leta, je po odločitvi sodnika Johna Starkeyja zdrav in zato odgovoren za svoja dejanja. Obtoženi trdi, da je moril na "po-vožje krvoločnega demona Sama". Streljal je le na mlade pare, ki so sedeli v avtih ob samotnih cestah.

Eden od zagovornikov D. R. Berkowitza je izjavil, da je ta z odločitvijo sodnika zadovoljen, ker bo mogoč obrazložiti svojo zgodbo o "demoni obsedenosti" in priti tako do "notranjega miru".

Za enkrat bo Berkowitz odgovarjal pred sodiščem le za umor Stacy Moskowitz v Brooklynu, svoje zadnje žrtve. Ostali umori spadajo pod pristojnost drugih sodišč.

Eden od zagovornikov D. R. Berkowitza je izjavil, da je ta z odločitvijo sodnika zadovoljen, ker bo mogoč obrazložiti svojo zgodbo o "demoni obsedenosti" in priti tako do "notranjega miru".

Za enkrat bo Berkowitz odgovarjal pred sodiščem le za umor Stacy Moskowitz v Brooklynu, svoje zadnje žrtve. Ostali umori spadajo pod pristojnost drugih sodišč.

Zadnje vesti

BEograd, SFRJ. — V glavnem mestu SRR Jugoslavije krožijo vesti, da je Titova žena Jovanka v preiskavi, ker da je skušala spraviti na položaj obrambnega ministra namesto sedanjega gen. Ljubičica. Njegovega namestnika gen. Jovanica, svojega nekdanjega poveljnika v času državljanske vojne in svojega ožjega rojaka iz Like. Od tega naj bi bila pričakovala več naklonjenosti po — Titovi smrti. Jovanka živi še vedno v palači na Dedinju, toda baje v neke vrste hišnem zaporu, med tem ko živi Tito v neki drugi svoji palači.

DETROIT, Mich. — Solske oblasti so včeraj poslale domov otroke, ki niso mogli dokazati, da so bili cepljeni proti petim nevarnim otroškim boleznim. Solska uprava je izjavila, da je bilo to potrebno, da starši spoznajo nujnost cepljenja in zanj poskrbe.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Jimmy Carter je položil včeraj venec na grob Neznanega vojaka na narodnem pokopališču Arlington in v govoru dejal, da dolgujemo

Iz Clevelanda in okolice

Ribja večerja — P.T.U. pri Sv. Feliciti na Richmond Heights vabi v petek, 28. oktobra med 4.30 in 6.30 na imenitno ribjo večerjo, ki bo stala za odrasle \$3, za otroke do 12. leta pa \$1.75. Upokojenci 10% popusta!

Zadušnica — Jutri, v sredo, ob 7.30 zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Anthonyja Strniša ob 12. obletnici njegove smrti.

Nabirka za United Torch dosegla 30 milijonov — United Torch je določil za letošnje kampanjo 29.6 milijonov dolarjev, 9% več kot lani, za potrebe in delovanje 160 ustanov in služb javnega skrbstva v okrajih Cuyahoga, Lake, Geauga in Medina. Kampanja je bila včeraj končana in je cilj celo preseгла — zbranih je bilo 30 milijonov dolarjev. Povprečno je to \$16.08 na osebo na področju Velikega Clevelanda, kar bi naj bil največji tak prispevek v vsej deželi.

Umor v Brunswicku — Oblasti preiskujejo ozadje umora, bombne eksplozije in zažiga hiše v Brunswicku, v kateri so našli včeraj štiri trupla. V zvezi s tem so prišli 19 let starega sina in brata štirih mrtvih. Policija je zaslila Michaela Swiharta v zvezi z eksplozijo in ognjem v domu 41 let starega Donalda L. Swiharta na 101 Westchester Drive. V ruševinah hiše so našli trupla Donalda, njegove 38 let stare žene Sue in njunih sinov 16 let starega Briana in 9 let starega Russella.

Predsednik belgijske vlade v ZDA

WASHINGTON, D.C. — Pretekli teden je bil na uradnem obisku v ZDA predsednik belgijske vlade Leo Tindermans. S predsednikom Carterjem in z državnim tajnikom Vanceom je razpravljal o odnosih z Evropsko gospodarsko skupnostjo in z NATO. Belgija je namreč članica obeh.

Umetni zobje

Znanstveniki univerze Florida v mestu Gainesville so izdelali umetne zobe, ki se oprimejo čeljusti. Dvajsetimopicam so izdelali po štiri sekalce, teden dni kasneje pa so na isto mesto vstavili umetne zobe, ki so sčasoma prirasli k čeljustni kosti. Znanstveniki so prepričani, da bi bil postopek izvedljiv tudi pri ljudeh. Na mestu, kjer manjka zob, bi vstavili umetnega, ki bi v treh mesecih "prirastel" h kosti. Pozneje bi ta zob premazali s posebno snovjo, z biostekleno keramiko, ki jo je sintetično pridobil neki inženir na tej univerzi.

"poseben dolg zahvale" tem, ki so se borili v Vietnamu, v vojni, ki je imela toliko nasprotnikov.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.

Na seji Varnostnega sveta ZN, na kateri so afriški zastopniki zahtevali odločne ukrepe proti Južni Afriki zaradi njene rasne politike, je zastopnik ZDA A. Young dejal, da osebno take ukrepe podpira, da pa je odločitev o tem pri državnem tajniku, oziroma predsedniku ZDA. Pričačujejo, da se bo vlada ZDA odločila za umirnejše stališče, ker potrebuje Južno Afriko pri reševanju krize v Rodeziji.

TITOVA POPOTOVANJA NAJ UTRDIJO POLOŽAJ JUGOSLAVIJE V SVETU

Tako sodi o potovanjih predsednika SFR Jugoslavije sodelavec The New York Timesa David A. Andelman v Beogradu. To svoje mišljenje razlaga v sestavku, ki ga je list objavil preteklo nedeljo, 23. oktobra 1977.

Tito se je vrnil pretekli petek z 10-dnevne poti, ki ga je vodila v Francijo, kjer je imel daljše razgovore z vodniki te stare zaveznice Jugoslavije, od tam na Portugalsko, ki bi jo Tito menda rad pridobil v skupino nevrščene države, čeprav je članica NATO, in končno v Alžirijo, s katero je v starih prijateljskih odnosih, saj je podpiral njeno neodvisnost še v času, ko se je Pariz tej upiral z orožjem.

Pred to zadnjo potjo je bil Tito v avgustu na obisku v Sovjetski zvezi, Severni Koreji in v LR Kitajski. Josip Broz Tito rad potuje in je obiskal vse dele sveta, le zadnji dve leti se je zaradi bolezni držal nekaj časa doma. Sedaj hoče to nadomestiti, ko

ve, da se mu čas izteka. Glavni smoter Titovih poti sedaj je utrditev zvez z drugimi državami in utrditev položaja SFR Jugoslavije v svetu. Če teh ne utrdi sedaj, bo morda prepozno, je pripomnil neki zahodni diplomat D. A. Andelman v Beogradu. Drugi del Titovega napora naj bi bil posvečen utrditvi notranjega položaja v SFR Jugoslaviji. Ta cilj naj bi skušal doseči z 11. kongresom Komunistične partije (Zveze komunistov), ki ga vneto pripravljajo za prihodnjog pomlad.

Tito se je lotil utrjevanja položaja SFR Jugoslavije v svetu po sodbi Andelmana preteklo leto, ko je na vrhovni konferenci evropskih komunističnih partij v Vzhodnem Berlinu zavzel zmerno stališče in se udeležil take konference prvič po 20 letih.

Severno Korejo, da vrne obisk njenega predsednika Jugoslaviji, pa odletel v Peking, da izboljša stike z LR Kitajsko, ki so se v zadnjem času delno popravili. Te je pretrgal leta 1958 pokojni Mao, ki je v Titu videl enega glavnih "revizionistov" ali krivovercev komunizma. Vzpostaviti normalnih stikov z LR Kitajsko naj bi bila protitež dolgoletnim dobim stikom s Sovjetsko zvezo.

Francija je vzdrževala prijateljske stike z Jugoslavijo od njene ustanovitve 1. 1918, po uvedbi komunizma ob koncu druge svetovne vojne so se odnosi nekaj ohladili. Bili so hladni v času De Gaulleja, ki je imel v visoki časti gen. Dražo Mihailovića in mu zato podelil visoko francosko odlikovanje, ki pa ni dal dosti na Tita in njegove partizane. Sedanja francoska vlada se je odločila za izboljšanje vezi s SFR Jugoslavijo v okviru stvarne politike. Predsednik Valery Giscard je to tekom obiska Tita v Parizu izjavil: "Mi dajemo izre-

den pomen obstoju močne in napredne Jugoslavije, ki neodvisno odloča svojo smer in svoj sistem."

Zanimivo je, da Tito tekom obiska v Franciji ni imel nobenega stika s francosko partijo. Ta bi mu naj bila preveč prosovjetska, kot trdi Andelman. Več pozornosti in naklonjenosti je Tito pokazal do italijanske Komunistične partije, katere glavni tajnik Berlinguer je bil pred nekaj tedni na obisku v Beogradu.

Za Jugoslavijo je glavno vprašanje, kako gleda na Titovo popotovanje Moskva. Vse kaže, poroča Andelman, da z njimi ni posebno zadovoljna. NATO se zaveda pomena Jugoslavije, ki zapira Sovjetski zvezi pot do Sredozemskega morja in do Italije. Kljub temu je še vedno odprto vprašanje, če smatrajo v vodstvu NATO ta pomen za tako velik, da bodo pomagali Jugoslaviji, če jo bo Sovjetska zveza po Titovem odhodu skušala s silo spraviti pod svoj nadzor.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROCNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 159 Tuesday, Oct. 25, 1977

Janez Ev. Krek zadrugar

Gospodarsko in socialno stanje na slovenski zemlji je bilo v času, ko je dr. Janez Ev. Krek nastopil svoje javno delo, skrajno nezadovoljivo, skoraj obupno. Delavca v tovarni je težko prizadela industrijska revolucija sredi prejšnjega stoletja; znašel se je v novem položaju široko organizirane produkcije osamljen in se sam samcat boril za svoje pravice, ne da bi imel kaj izgledov na uspeh. Se slabše se je godilo kmetu. Tipična mala in srednja kmetija, v veliki meri prevladajoča na slovenski zemlji, se je znašla po odpravi fevdalizma in tlačanstva v obupni gospodarski stiski, tako veliki, da se je kmet-skim ljudem pod grofi in baroni tujega rodu, ki so jim prej tlačanili, godilo boljše. Slab način obdelovalne in vzrejalne tehnike, neznanje in nedosegljivost denarnih sredstev iz poštenih virov, so gnali kmeta v naročje vaških magnatov in oderuhov, dostikrat nemčurjev in zelenašev. Ti so z nepoštenimi, visoko pretiranimi obrestmi spravili eno domačijo za drugo na boben. A resilne pomoči ni bilo od nikoder.

Zlasti hud in nacionalno nevaren je bil položaj kmetijske domačije v krajih, kjer Slovenci mejijo na Nemce, Italijane in Madžare. Tam so tujerodni krajevni bogatini nudili revnemu in neboljšanemu slovenskemu kmetu denarno pomoč z namenom, da ga poženejo z njegove zemlje in jo dajo v roke svojemu sonarodnjaku Nemcu ali Italijanu ali Madžaru. Grozila je popolna gospodarska in socialna odvisnost znatnega dela kmet-skega stanu od tujerodnih, narodnostno sovražnih pi-javk. Takšno stanje slovenskega kmeta je našel Janez Ev. Krek, ko je spisal znamenito knjigo "Črne bukve kmečkoga stanu" in prijel za javno delo. Njegov bistri-um je spoznal, da je rešitev edino le v organizirani samopomoči, ki naj ji priskoči na pomoč krajevna in dr-zavna oblast s primernimi ukrepi in sredstvi. To drugo spoznanje ga je nagnilo, da je šel v politiko, zavedajoč se, da je samo s politično akcijo možno uresničiti pove-zavo samopomoči in pozitivnih ukrepov javne oblasti.

Zastavil je svoje delo na obeh poljih, in na obeh us-pešno. Šel je med delavce in kmete in v nestetih se-stankih in govorih prepričeval ene in druge, da posa-meznik v sedanji strukturi in stanju gospodarstva ne pride sam nikamor. Treba je skupnega napora mnogih, ki jih na enak način čevlji žuli, treba je zavedati se, da "ločitve ne, zdaj združenja so časi" (po Prešernu). In je začel z organiziranjem kmečkih in delavskih množic na osnovi gospodarskih in socialnih potreb. Prva organi-zacija te vrste je bilo Slovensko katoliško delavsko dr-štvo (1894), ki je s sedežem v Ljubljani postalo centrala za poborna društva po Sloveniji. Iz njega se je razvila trgovska zadruga Prvo delavsko konsumno društvo, ki se ga še prav dobro spominjamo.

Po deželi je pripravil duhovščino za vodstvo hr-anilnic in posojilnic, ki so pod njegovim vodstvom začele rasti kot gobc po dežju. Po nekaj letih je bila dežela posejana v temi zadrugami, pri katerih je dobil kmet v stiski poceni kredit in je bil rešen vaških oderuhov. Kakšne ogromne važnosti so bile te kreditne zadruge za gospodarsko pozitivitev in utrditev podeželja, ni mo-gočo zadosti poudariti. V Ljubljani je bila v istem času ustanovljena Zveza kranjskih hranilnic, pri kateri je bil dr. Krek od'ornik in gonilna sila. Kmalu nato so za-čele rasti tudi blagovne zadruge za prodajo kmetijskih pridelkov po poštini ceni in pa za ceneno dobavo go-spodarskih potrebščin in strojev. Centrala vsega tega bujnega združništva je postala za Kranjsko Gospodar-ska zveza v Ljubljani, ki ji je bil Krek predsednik od 1902 do svoje smrti, isto tako tudi Zadrugi zvezi, ki se je ločila od prve z namenom, da se posveti le združeva-nju zadrug in njihovi reviziji, dočim Gospodarska zve-za obdrža centralno funkcijo vsega blagovnega združ-nišтва.

Ves opisani fenomenalni razmah združništva v Sloveniji pa je potreboval sposobnih in za ta namen so-lanih ljudi — in to je Krek dobro vedel. V ta namen je pri deželnem zboru l. 1908 predlagal ustanovitev Za-družne šole v Ljubljani, ki je bila prva v Avstro-Ogrski in druga v Evropi. Zgledno je delovala vse do druge sve-tovne vojne in izobrazila stotine sposobnih zadrugnih delavcev. Tudi pisec tega sestavka je nekaj časa sode-loval pri njenem učiteljskem zboru. V tistem času je bilo slovensko na krščanski osnovi zasnovano združ-nišтво na vrhuncu svojega razmaha in svoje gospodarske moči, a vse to je zraslo iz semena, ki ga je pred deset-letji sejnal Janez Ev. Krek, in se je razrastlo tako, da je imelo v lastnem bančnem podjetju — Zadrugi gos-podarski banki v Ljubljani — svojo osrednjo kreditno in denarno poslovalnico.

Kdaj je in kdo je kaj enakega dosegel med Sloven-ci pred Krekom in za njim? Ko je bil že desetletja v grobu, so njegove odresilne ideje, ovite z nesebično lju-beznijo do svojega naroda, cvetele kot žlahtne rože po slovenski zemlji. Ko je gospodarsko reševal svoje lju-dstvo, je tudi čutil resnico, da žena-gospodinja tri vogle pri hiši podpira. Zato je za njeno izobrazbo ustanovil Krekovo gospodinjstvo šolo pri uršulinkah in uvajal po-deželni gospodinjstve tečaj, "svojega najljubšega otro-ka".

Po vsem, kar smo samo po vrhu povedali o Janezu Ev. Krecu, ali ni opravičen sklep, da je bil ta mož naj-večji Slovenec vseh časov? In če je tako, potem zasluži, da se ga spominjamo in ga častimo ne samo ob obletni-cah, ampak vedno, povsod in ob vsaki priliki.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

CHICAGO, ILL. — Kmalu bo-mo obhajali Slovenci izven do-movine slovenski narodni praz-nik 29. oktober. Na ta zgodovin-ski dan leta 1918 se je izpolnilo to, kar je slovensko ljudstvo že-lo, da se slovenski narodni tabori — biti na svoji zemlji svoj gospod. Kdor je leta 1917 zasledoval gibanje za majniško deklaracijo, katero je podal v dunajskim parlamentu slovenski politični voditelj dr. Anton Ko-rošec, je spoznal, da je to vsena-rodna zahteva.

Dne 29. oktobra je slovenski narod prekinil zveze z neuvidev-no in mačehovsko Avstrijo. U-stanovil je v Ljubljani slovensko narodno vlado. Žal, da se ni v celoti izpolnilo to, kar je narod želel. Bili so ljudje, ki so se ho-teli na vrat na nos čimpreje vdinjati Beogradu brez vednosti in sodelovanja dr. A. Korošca. Prvi december, ki je sledil, je postal mejnik nove tiranije in popolnega nerazumevanja Slo-vencev in Hrvatov. Najmanj, kar smo Slovenci pričakovali, je bila narodna avtonomija z lastno vlado v Ljubljani. Avtonomističnim zahtevam je odzvonilo tak-krat, ko je dr. Korošec vstopil v Stojadinovičevu vlado. Zam-an so bili poslani in internaci-jo: dr. Korošec, dr. F. Kulovec, Marko Natlačen, celjski župan dr. Ogrizek, zaman so sedeli v zaporih v Sremski Mitrovici Msgr. Škerbec, poslanec Brodar in drugi samo zato, ker niso klo-nili pred kliko prodanih sloven-skih jugofilov. Slovenski politiki niso dovolj poznali Balkancev.

Ko letos obhajamo zopet slo-venski narodni praznik 29. okto-ber, ga obhajamo v upanju na lepšo bodočnost slovenstva v la-stni državi. Beograjska klika je uničila kraljevsko Jugoslavijo, jugoslovanski komunisti pod Titom je vzel narodom še tisto malo svobode, a volje za odpor ni mogel zlomiti. V srcih zaved-nih Slovencev je neomajno upa-nje, da bo enkrat uničen tudi beograjski jugokomunistem. Iz razvalin sedanjosti, verskih in moralnih bo kot ptič Feniks vzrasla svobodna slovenska država, ki bo v enakosti z dru-gimi narodnostmi sedanje Jugo-vine izražala voljo slovenskega naroda.

Čikaška Tribuna z dne 30. sept. prinaša zanimiv članek pod naslovom: The ethnic Press losing its audience. Opisuje sta-nje etničnih listov, ki so pred desetletji imeli lepe naklade in ki sedaj padajo iz leta v leto. Imenuje: Daily Zgoda, poljski dnevnik, Abend Post, nemški časopis, Ill Progrés, italjski časopis. Uredniki teh listov pravijo: Ko smo izgubili našo narodno sosesčino, smo izgubili tla. . . . Nekateri uredniki teh časopisov so poskusili z delno prilogo v angleščini, kar pa se ni obneslo. Edw. Rozanski, glavni urednik lista Polish Daily Zgoda pove-tole: "Nova generacija noče po-znati naše narodne dedščine in ne slišati o naši domovini. Oni hočejo brati le angleško".

Ne le slovensko časopisje, ampak tudi etnično časopisje dru-gih narodnosti ima iste težave. Nova generacija nima več smis-la za svojo narodnost, za pretek-lost naroda, iz katerega je izšla. So predvsem Amerikanci, kate-rih nič ne briga, kaj se godi v "stari kontri". In če kaj berejo v angleščini, zanima jih le šport in manj pomembne stvari.

Mi pa hočemo ohraniti za vsa-ko ceno naš edini slovenski ka-toliški dnevnik. Stari rod izu-mira, sodobna mladina se malo briga za narodni, verski, kultur-ni in politični razvoj v deželi, iz katere so morda sami prišli. Za-skrbelo me je, ko sem bral šte-tilo naklade AD. Okrog 2500 iz-vodov. Lahko bi je bilo vsaj 5000. Kaj storiti? Pridobiti nove naročnike to je ena od zelo važ-nih nalog nas vseh. Druga je pa: Podpreti list z oglasi in voščili.

Božič se bliža. Opustimo pi-sanje božičnih kart, mesto tega pa dajmo objaviti v našem dne-vniku, ki bo kmalu objahal 80-letnico obstoja, božično voščilo. Za Veliko noč je bil lep odziv, za Božič mora biti še večji. V novembru bom potrkal pismeno ali ustno na dobra srca. Če vam je res kaj mar za ohranitev naše Ameriške Domovine, upam, da prošnje ne boste odbili. Poma-gajte pri zbiranju voščil vsi, prav vsi!

Prvo soboto v oktobru je prič-ela slovenska šola s svojim pu-kom. Naš gospod župnik p. Klav-dij je prišel učence pozdravit. Oglasil se je v vsakem razredu, jih nagovoril in dal vzpodbudo k učenje materinega jezika. — Višji razred sedaj poučuje g. An-drej Remec. Dr. Jože Goršič je preveč zaposlen drugod. Razred ima enajst dijakov. Tudi p. Ven-delin je objubil, da bo še pou-čeval petje, čeprav je zanj to ve-lika žrtev, ker se mora voziti od Sv. Jurija v J. Chicagu k Sv. Stefanu. Prihodnja mladinska maša bo zadnjo nedeljo 30. okto-bra. Vsi učenci, veliki in naj-mlajši, naj zasedejo prve klopi. Tudi starši vabljeni. Cerkev naj bo tudi tokrat polna.

Slomškovo kosilo, je za nami. Bila je prav lepa udeležba. Čisti dobicek od kosila je znašal \$617.31, dohodki od Rummage Sale \$258.55, darovi in članari-na Slomškovega kluba \$643.00. Skupaj \$1618.86. Ves prebitek bo šel v sklad za Slomškovo beati-fikacijo. — Žal, da je č. g. Varga, ki je namestnik postulatorja za Slomškovo beatifikacijo v Ame-riki, resno zbolel. Molimo sanj in prosimo Slomška, da mu iz-prosi ozdravljenje.

Kaj se sedaj najvažnejše za nas Slovence v Chicagu. Pred-vsem slovenska razstava na Mednarodnem velesejmu na Navy Pier, ki bo v soboto, 29., in v nedeljo, 30. oktobra. Slovenska razstava je pod geslom: Ljubo doma, kdor ga ima. Naj nihče od Slovencev ne manjka na tej raz-stavi. Z obilno udeležbo pokaži-mo, da smo med drugimi narod-nostmi, ki tam razstavljajo tudi Slovenci. Tudi kakaj gre za u-veljavljanje slovenske misli in ideje. Na svidenje!

"Prišel bo svet" Martin, iz mo-šta staril vin!" pravi pesem. To bo šele v novembru. Toda Društvo Slovenija bo priredilo martinovanje že v soboto, 29. ok-tobra v veliki svetoštetfanski dvorani. Bo vse tako kot nek-doma ob vinski trgatvi, z nara- na pretek, tudi pol- mnogo dobrega za- grla. Tudi "Toti roča udeležbo.

Spominska smrti škofa dr. Gr. zmana bo drugo nedeljo v mbru v Le-montu. O pop. bodo molitve ob grobu, nato maša v cerkvi, pri kateri bodo delovali tudi učenci. Sobotne šole iz Chi-cago spomnil se bomo ob tej priliki tudi vseh drugih žrtev karmističnega nasilja.

Lepo pozdravlja vse.

"Toti Stajerc"

"29. oktober 1918" Slovenska akademija pri Sv. Vidu

CLEVELAND, O. — Kako rad bi, da bi vsi Slovenci in Slo-venke doma in po svetu in zla-sti tudi mi na tujem, slovenso praznovali "29. oktober 1918", na narodni praznik! Izobraženi in preprosti, mladi in stari, skratka vsa slovenska narodna družina. Vse, kar čuti narodno! Zakaj? Sele takrat bo nameč imel sleherni slovenski človek jasno pred seboj naš skupni vzvišeni cilj, ki naj nam v svo-jem času rodi sad, katerega si tako vsi želimo in se ga veselimo — svobodno Združeno Slo-venijo.

Dva velika odločilna dogodka poznaj v naši zgodovini. Oba sta bistvenega pomena za vse naše duhovno in narodno poli-tično življenje: naša odločitev pred dobrimi 1200 leti za spre-jem krščanstva in naša oktobr-ska odločitev 1918 za svojo dr-žavno identiteto — istovet-nost. S svojo prvo odločitvijo smo se opredelili za zapadno duhovnost, kulturo in demokra-cijo; z drugo pa smo storili po stoletjih odvisnosti od tujščine prvi korak v svojo lastno državnost.

Z impozantno akademijo bo prihodnjo nedeljo, 30. oktobra, ob štirih popoldne v veliki vs-ki dvorani pri Sv. Vidu vsa velika clevelandška in okoliška slovenska skupnost obhajala spomin na ta drugi naš veliki zgodovinski dogodek. V to našo skupno manifestacijsko akade-mijo so namreč vključene vse clevelandške kulturne in druge organizacije in ustanove z o-srednjim pevskim zborom Korotanem, folklorno skupino Kres in z mladino obeh cle-velandskih sobotnih slovenskih šol na čelu.

Kakor leta 1918, tako bo di-tudi letošnji "29. oktober 1918" v nedeljo, 30. t.m., naš največji in najdražji spominski praznik, ki naj nas še bolj pripravi in končno pripelje ves naš narod v nove in lepše zarje kulturnega življenja in popolne svobode v Združeni Sloveniji, v kateri bo-do združeni tudi vsi tisti deli našega naroda, ki so danes še odtrgani od skupnega narodne-ga telesa.

S to željo v srcu: Na svidenje pri Sv. Vidu prihodnjo nedeljo na skupni slovenski akademiji ob letošnjem prazniku 29. okto-bra 1918. leta!

Janez Sever

Psi iščejo rudo

MOSKVA, ZSSR. — Deset-letni poskusi so potrdili domne-vo, da psi odkrivajo rudne žile hitreje in zanesljiveje kot člo-veki po najbolj izpopoljenih metodah.

V Sovjetski zvezi so v tundri, v planinah, pa tudi drugod us-trezno dresirani psi odkrili le-žišča bakra, cinka, niklja in vol-frama ter raznih piritov, ki jim instrumenti niso prišli na sled.

Na Švedskem skušajo z visokimi davki omejiti uživanje alkoholnih pijač

eseti prebivalec je uvrščen med alkoholike, zara- tu alkohola umre triinpolkrat več ljudi kot na ce-stah v prometnih nesrečah.

Z uvedbo novega davka je Švedska že drugič letos zvišala cene alkoholnih pijač. Dodatni prometni davek na to blago se je zvišal od 17.65 na 20.18 od-stotka, s čimer se je ta nordijs-ka dežela utrdila v svetovnem merilu na prvem mestu, ki ga ima že desetletja. Steklenico vodke 'Expore' (tri četrtilitra) — tega žganja prodajo 15 mili-jonov litrov na leto — je šved-ska država obdavčila s 53.07 od skupno 58.75 krono, kolikor zjad znaša cena na drobno.

Proizvajalcem alkoholnih pi-jač in trgovini tako ostane pri litru samo 5.68 krono (švedska krona je 25 centov). Švedske

Obletnice pri cerkvi sv. Križa v Fairfieldu

NEW YORK, N.Y. — Sveto-kržiški farani so se koncem sep-tembra v lepem številu oddžili cerkvenim pevkam in svojemu organistu. V lepo okrašen dvo-rani je župnja pripravila slav-nostno večerjo za 30 letnico, od-kar dela pri cerkvi zborovodja in organist in ob petdesetletnici zboru. Organist Andrew Mursick je prišel k Sv. Križu leta 1947. Takrat je bil pri cerkvi župnik Rev. Golob. Cerkev ni imela or-ganista. Andrew je bil sicer sa-mouk v orglarski umetnosti, z močno voljo in resnično predanostjo cerkveni glasbi je postal odličan orglar in voditelj cerk-venega zbora. Vsi, ki smo se u-deležili lanskoletnega kongresa v Filadelfiji, se spominjamo le-pega vložka, ki so ga pelev sveto-kržiške pevke, nepozabno pa bo ostalo prelepo orgljanje, spre-mljanje pesmi, monumentalni za-četek in konec slovenskih pobo-žnosti v cerkvi sv. Frančiška Ksa-verja. Igral je Andrew Mursick. Iskali smo organista, pa nam je pomagal Andrew, po rodu Slo-vak. Slovenska pesem mu je po-stala del življenja. Kako globoko jo občuti je ponovno dokazal na slavnostnem večeru, ko je vodil prepevanje svojega zbora. Pred-vsem moramo poudariti njegovo vestnost, smisel za organizacijo in njegovo razumevanje za slo-vensko melodijo. Prijaznemu in skromnemu gospodu, ki ohranja v cerkvi sv. Križa slovensko pe-sem, želimo, da bi to lepo nalogo opravljal še dolgo let.

Rev. Aloysius Hribšek, župnik svetokrižiške župnije, je v izbra-nih besedah prikazal zgodovino organistovega dela in doprines-pevskega zbora k ohranjanju slovenske cerkvene pesmi v tem delu Amerike. V imenu New Yorkskih rojakov sta govorila Rev. Richard Rogan in Simon Kregar.

Zenski cerkveni zbor ima 11 stalnih članic: Mary Billig, Ma-ria Euzan, Julia Csanadi, Bar-bara Grzelak, Helen German, Anne Horvath, Theresa Hzyn-ski, Sabina Mackno, Antonia Ramadanović, Grace Smej in Frances Vitrag. Polovica izmed njih hodi k zboru domala vse življenje. Najdaljša doba je 57 let! Skupno število let dela pri zboru znaša 418 let, to je sko-raj 40 let prepevanja v cerkvi za vsako pevko. Dve pevki sta Amerikanki poljskega rodu, ena je italijanskega rodu. Vse pev-ke veže ljubezen in predanost slovenski cerkveni pesmi, pri koncerturso pokazale prečizno izgovornjavo in občutek za naše melodije.

Nepozabni večer je izkušeno vodil Joseph A. Ruel, Kanadčan francoskega porekla. Poročeni je s Slovenko, ki odlično obvlada našo govornico. G. Ruel je poka-zal, da zna usmerjati delo pri-tej mnogotični župnji z dobro voljo, z velikim razumevanjem in tudi uspehom.

Simon Kregar

socialno-zdravstvene službe, na katerih pobudo so pristojne or-blasti sprejele nove predpise, zatrujejo, da se je alkoholizem že tako razširil, da postaja druž-beno nevaren in "navadna bole-zen". Vsakega desetega prebi-valca Švedske ne glede na spol uvršča socialna služba med kro-nične alkoholike. Vsakemu dru-gemu med njimi je pijača že hudo načela zdravje.

Izvedenci so zbrali tudi podat-ke za ugotovitev, da je alkohol neposredni povzročitelj smrti 5000 ljudi na leto. Zaradi bole-zni, ki so posledica pretiranega pitja alkohola, umre zdaj na Švedskem skoraj triinpolkrat več ljudi kot pri prometnih ne-srečah. Med vozniki, ki umro na cesti, je 35 odstotkov vinjenih ali pijanih. Znanstveniki še po-sebej opozarjajo na pojav "skri-tega alkoholizma" med ženska-mi, ki je "v modi" v vseh slojih družbe — mnogo ljudi pije do-ma, ker niso nikomur na oče-h — in na nenehno naraščanje števila alkoholikar. Po približ-nih računih je vsak tretji alkoh-olik na Švedskem ženskega spola.

Specialisti zatrujejo, da pre-tirana količina alkohola skoraj praviloma povzroča poškodbe možganskih celic. Zaradi dolgo-letnega, kroničnega alkoholizma prihaja do krčenja možganskih celic, kar se kaže s fizičnimi in psihičnimi simptomi. Na Šved-skem niti že ni več izjema, da je kdo predčasno upokojen v četr-tem desetletju življenja. Vzrok takšne invalidnosti so večinoma poškodbe, ki jih alkohol povzro-či v možganskih celicah.

Zdravniki neke bolnišnice v Goeteborgu spodbijajo precej razširjeno mnenje, da so do-vezetni za alkohol samo ljudje siabotnega značaja in šibke vo-lje. Ugotavljajo da "alkoholik" postane tisti človek, ki ni zado-voljen z majhno količino pija-če in skuša čimprej popiti čim-več, ker mu ni alkohola niko-li dovolj". V pijanem stanju do-življa tak človek nekakšen "mrk", hkrati pa čuti potrebo, da bi ga zvrnil še kozareček, ki bi ga poživil. Profesor Gunnar Dundquist iz stockholmske bol-nišnice Karolinska navaja naj-pomembnejša znamenja, po ka-terih je mogoče spoznati ljudi, nagnjenke k alkoholu: sla po-čim hitrejšem pitju, občasno skrivno uživanje alkoholnih pi-jač, slaba vest zaradi občutka krivde in organsko stopnjevano potenje.

Uradne švedske statistike po-vedo med drugim, da ljudje pi-jejo največ ob sobotah. Na ta dan je na švedskih cestah daleč največ smrtnih žrtev prometnih nesreč, in sicer 30 odstotkov vseh. Zaradi tega so švedske or-blasti že sprejele in še priprav-ljajo strožje kazni za prekrške v javnem prometu. Med obso-jenci v švedskih zaporih je približno dve tretjini takih, ki pre-stajajo krajšo ali daljšo zaporno kazen zaradi hudih prometnih prekrškov in raznih drugih kaz-nivih dejanj, ki so jih storili večinoma v pijanosti ali vsaj pod vplivom alkohola, ki jim je poslabšal reflekse ali zmanjšal prištevnost.

Elektromobil

Naša zvezna vlada je naročila General Electric, naj izdela ne-kaj poskusnih električnih avto-mobilov, namenjenih kasnejši serijski proizvodnji. Modeli naj bi bili izdelani do spomladi leta 1979.

Novi električni avto bo imel štiri sedeže, vozil bo s hitrostjo do 55 milj, imel bo 18 baterij, s katerimi bo po enkratni pol-nitvi lahko peljal 80 milj daleč.

KANADSKA DOMOVINA

RAZNE NOVICE DOMA IN PO SVETU

Predsednik zvezne vlade Pierre E. Trudeau je pretekli teden napovedal predložitev posebnega zakona, ki bo omogočal izročitev nekaterih bistveno pomembnih vprašanj neposredno volivcem. Prvo tako vprašanje naj bi bilo vprašanje enotnosti Kanade. To bi naj bilo stavljeno v zvezi s prizadevanji nekaterih skupin v pokrajini Kvibek za ločitev od Kanade in vzpostavitev posebne neodvisne države.

Volivci bodo na posebnem glasovanju imeli priložnost odločiti o bodočnosti Kanade. Njihova odločitev bo obvezna za vsa dežela in vlada se bo morala po njej ravnati. Z drugimi besedami bi naj to pomenilo, da bo morala zvezna vlada v Ottawi varovati in ohranjati enotnost Kanade, če bi se v Kvibeku odločili za ločitev od kanadske državne skupnosti.

Nič ni čudno, da je k temu izjavil predsednik pokrajinske vlade v Kvibeku Rene Levesque, da bo Kvibek sam odločil o svoji bodočnosti ter izrazil upanje, da bo zvezna vlada spoznala nesmiselnost predloga, ki ga je omenil Trudeau. Ta je v odgovoru na vprašanje v zvezi s svojim predlogom izjavil, da med tem, ko bo zvezno glasovanje obvezno, pokrajinsko ljudsko glasovanje, ki ga je napovedala vlada v Kvibeku, ne bo obvezno, ampak le izraz želja in mišljenja pokrajinskega prebivalstva.

Pretekla povpraševanja javnega mnenja in razpoloženja v Kanadi so pokazala, da je velika večina za ohranitev sedanje kanadske skupnosti, ki pa jo ni pripravljena ohranjati in braniti s kakimi osebnimi žrtvami. Večina se je izjavila tudi proti ohranitvi te skupnosti s silo, če bi se Kvibek za njo odločil. Glasovanje, ki ga misli predložiti P. E. Trudeau, utegne v tem pogledu odločiti drugače. Pred njim bo gotovo prišlo v vsej deželi do obsežne odkrite razprave, ki bo pokazala, kakšne posledice bi odcep Kvibeka imel za kanadsko skupnost in seveda za Kvibek sam.

Odbor proti inflaciji je upal to omejiti na okoli 6%, pa je ostal precej daleč od cilja, saj je bila inflacija v preteklem mesecu po uradnih podatkih 8.4%.

Ob tako pičlem uspehu je odbor opozoril, da je trenutni položaj precej boljši, če ne upoštevamo hrane, za katero gre nekako 30% rednih izdatkov povprečne kanadske družine. V takem slučaju bi bila inflacija pretekli mesec na letni ravni 6.9% napram 8.5% septembra lani.

Izid pokrajinskih volitev v Manitobi 11. oktobra je pokazal, da se politično razpoloženje v Kanadi nagiba proti konservativnosti. Nova demokratska stranka je pri volitvah v Manitobi izgubila kar 8 poslancev in s tem večino v pokrajinskem parlamentu. To je dobila progresivna konservativna stranka, ki je prevzela z njo tudi vlado.

Nova demokratska stranka je po svojih stališčih in političnih nazorih zelo blizu socialističnim strankam v Evropi, celo bližje kot britanski delavski stranki. Pričakujejo, da bo po porazu v dveh pokrajinah od decembra 1975, izgubila verjetno večino tudi v Saskatchewanu, kjer bodo volitve leta 1979.

Z uvedbo novih mer so začeli uvajati v Kanadi namesto kartonov za mleko plastične vrečke v litrskih merah. Ljudje jih niso sprejeli z navdušenjem, pač

pa z nejevoljo. Nekaj odpora proti njim je tudi v mlekarnah, ki imajo menda kar dosti podporc med kupci.

V okraju Essex so pretekli teden notranji poštni delavci štiri dni štrajkali in s tem prekinili skoraj ves poštni promet. Unijski vodniki so poslali delavce nazaj na posel, ki je zvezno sodišče to odredilo.

Zena komunističnega vodnika v CSR Vera Husak se je pretekli teden smrtno ponesrečila, ko je tresčil na zemljo heikopter v bližini Bratislave.

Predsednik SFRJ Josip Broz Tito je po koncu uradnih razgovorov tekom svojega obiska v Franciji odšel z vso svojo družbo, v kateri so bili štirje ministri, štirje svetovalci, prevajalci, kuharica, dve služkinji, točaj in 30 telesnih stražarjev, v enega najzibrajnejših hotelov v južni Franciji za tri dni odmora pred nadaljevanjem poti na Portugalsko in v Alžirijo.

Londonski "The Times", najuglednejši britanski list, je prinesel poročilo o tem Titovem odmoru. Na začudenje lastnika hotela, ki je znan po izredni hrani, so domače kuharje odslovili in Titova kuharica je začela pripravljati hrano pod skrbnim nadzorom Titovega osebnega zdravnika. Po tem poročilu je moral biti ob 6. zjutraj pripravljen zajtrk: zeljnata juha, klobase in pečene piške...

Po 24 urah se je lastnik hotela posrečilo prepričati Tita in vso njegovo družbo o prednosti njegove hrane. Naslednja dva dni so vsi to z veseljem in velikim tekom uživali. Ko je čas potekel in je bilo treba odpotovati, je Tito hotelirju, ki mu je poln veselja dal na pot še izbrana francosko pijačo, poklonil zlate gumbe za manšete na srajci, nihče pa ni plačal — račun. Hotelir se je po preudarjanju, kako naj to reč uredi in dobi dehar, poslal račun predsedniku Francije Valeriju Giscardu, saj je končno ta Tita povabil v Francijo na obisk. Poročilo o tem Titovem odmoru je časopisje razširilo po vsem svetu v ne ravno posebno čast SFR Jugoslavije in njenega predsednika Tita.

Nova tajška vojaška vlada, ki je pretekli teden odstavila ustavno civilno vlado predsednika Thanina Kraivichiena, ker se ji je zdela preveč konservativna, in prehodu protikomunistična, je napovedala izboljšanje odnosov s komunističnimi sosedami Kambodžo in Laosom. Vojski so izjavili, da bodo Tajski delali tekom enega leta novo ustavno vlado potom novih volitev.

Nekatere skupine se pogajajo z ministrstvom prirodnih bogastev v Ontariu za prepoved rabe pasti, ki zgrabijo žival za nogo. Na področju Velikega Toronta naj bi se na take pasti ujele veverice in celo previdne domače mačke. Ljubitelji teh so začeli gibanje za prepoved takih pasti.

Rodezijski črnski vodnik Joshua Nkomo je izjavil, da je bilo letos iz Kanade poslanega v Rodezijo 900 ton lahkega orožja za tamkajšnje vladne oborožene sile. Prav tako naj bi bilo v Rodezijo poslano precej razne opreme za oborožene sile. To pošiljanje pomeni kršenje bojkota, ki so ga nad Rodezijo proglasili Združeni narodi že pred leti.

V Sudburyju vlada malodušje, kot ga ta kraj ne pomni od časov velike depresije. Inco, podjetje za pridobivanje niklja, je namreč sklenilo omejiti produkcijo in odpustiti eno četrtino svojega delavstva — 2,800 oseb. Družba bo odpustila poleg tega še 650 delavcev v Thompsonu v Manitobi. Gospodarstvo Sudburyja bo s tem odpustom izgubilo letno do 40 milijonov dolarjev.

Predsednik zvezne vlade Trudeau je namigoval, da utegne Kanada dati pobudo za povezavo rudnikov in topilnic svinca za skupno vodenje prodaje in ustalitev cen.

Neki gradbeni podjetnik v Kitchenerju je izjavil, da je težko dobiti zanesljive delavce tudi za \$10.50 na uro, ko dobivajo brezposelni znatno podporo. Prenekateri so enostavno zadovoljni s to in ne iščejo resno dela. Če jim je ponudeno, se mu skušajo izogniti, ker jim ni do njega.

Zastopnik Laborers' International Union in Cambridgeju je k temu izjavil, da povpraševanje po takih delavcih ne bo več dolgo trajalo — ker je pač zima pred vrati.

Bolnik, ki se ni počutil posebno dobro, je pozval zdravnika: "Povejte mi resnico, kako dolgo bom še ostal?"

Dobil je odgovor: "No, Vas nočem vznemirjati, toda od sedaj naprej je boljše, da mi plačate takoj z gotovino."

Sv. oče je določil za prihodnji "Dan miru" 1. januarja 1978 temo: Ne nasilju, ja miru! K objavi pravi Vatikan: To je tragično, toda kaže, kaj je večja skrb sv. očeta v tem času.

Kanada krije 43% vseh potreb po azbestu na svetu. Glavna nahajališča so v pokrajini Kvibek, ki hoče ameriško družbo, ki ta nahajališča izkorišča, dobiti pod svoj nadzor. Vlada je izjavila, da bo skušala to doseči z denarjem, če pa ji to ne bo uspelo, bo družbo enostavno podržavila. Ta izjava je povzročila v gospodarskih krogih precej nejevolje, še več pa negotovosti. Trdijo, da je zelo škodljiva, ker bo odvrnila nove vloge kapitala v Kvibeku.

Kraljica Elizabeta II. je tekom svojega šestdnevnega obiska v Kanadi pretekli teden obrnila pozornost na oba glavna problema dežele, na ohranitev njene edinstva in na njeno gospodarsko stanje. Ko bo prihodnje poletje prišla znova v Kanado odpret v Edmonton igre držav britanske Skupnosti narodov, bo imela priložnost pogledati, koliko je bilo na teh dveh področjih doseženega.

Finančni minister Chretien je odklonil podporo kanadskemu dolarju, ki je v zadnjem tednu enkrat zdrknil celo pod 90 c ameriškega. Pred parlamentom je izjavil, da bo sedaj nadzor nad cenami in plačili ostal v veljavi do prihodnjega aprila, nato pa ga bodo postopno tekom enega leta ukinitili.

Liverpool obrnil "Beatles" hrbet

LIVERPOOL, Ang. — Mestna uprava je odklonila predlog za postavitev spomenika "rock" skupini Beatles v prostorih kletnega kluba "The Cavern" kjer so začeli s svojimi nastopi in odkoder so šli na pot slave, bogastva in priznanja.

Banketi, poroke...

TORONTO, Ont. — V Torontu smo zopet v glavni sezoni banketov in porok. Dne 8. oktobra je bil zapažen dobro obiskani banket društva Tabor. Ta domobranski banket je vedno dobro obiskan in tako je bil tudi letos. Kratek nagovor je imel L. Babič, predsednik Torontske sekcije. Zapažen je bil tudi obisk predsednika sorodnega društva SPB Otmarja Mauserja in Cirila Prezlja v duhu sodelovanja obeh organizacij v Kanadi.

Med porokami je bila zapažena poroka gdč. Tatjane Blatnik z M. Blake. Hrana je bila izvrstna, istotako Lebarjev orkester. Zanimiv je bil nagovor L. Riglerja, ki s svojo mogočno postavo in globokim glasom izvrstno vodi taka slavja. Izredno lepo gesto je napravil ženin, ko je imel daljši govor v angleščini pa tudi v slovenščini. Naglas njegove slovenščine je bil tako prisrčen, da je bila vsa dvorana navdušena nad to lepo gesto naših slovenščini. Otroci takih mešanih zakonov bodo verjetno samo še angleško govorili, je pa verjetno, da se bodo s ponosom zavedali tudi delnega slovenskega porekla.

Vino na porokah in banketih je omejeno večkrat na "Merlot" iz SRS in "Tiger milk" s Slovenskih gorc. Obe vrsti sta silno povprečni in po belem občajno celo boli glava. Mogoče bi prizadeti poskusili s kakim drugim jugoslovanskim vinom, odnošno prešli na španska, italijanska, čilenska, argentinska vina, ki so nedvomno kvalitetno boljše, v ceni pa enaka. Med drugim bi se več vina prodalo! Po 10 in več letih si človek želi kako spremembo.

Slovenske poroke v Kanadi postajajo zelo razkošne, povabi se do 500 ljudi k bogati hrani, pijači in dragemu ansamblu, za fotografije se izda tudi po \$1000. V nekaterih državah je že v veljavi zakon, ki prepoveduje tako drage poroke, ker starše ekonomsko skoraj uničijo. V Kanadi do tega ne bo prišlo, toda mogoče bi bilo prav misliti, da se neha s tekmovanji, kdo bo imel najrazkošnejšo poroko?

Peter Urbanc.

Dom Lipa

TORONTO, Ont. — Pripravljalni odbor za slovenski starostni dom Lipa nadaljuje z načrtnim delom za skorajšnji uresničenje koristne, človekoljubne ideje. Na tem mestu zdaj poročamo o uspelem družabnem večeru 17. septembra v dvorani Brezmadežne v New Torontu.

Prijatelji in podporniki te vseslovenske ustanove so v precejšnjem številu napolnili prostorno dvorano. Navzoče so bile tudi naše oč. sestre, ki so prve začetne delavke na tem socialnem področju do ustanovitve pripravljalnega odbora. Tekom večera je spregovoril odborov predsednik g. Viktor Trček sledeče: Ko se enkrat ali dvakrat na leto zberemo, ne samo da finančno pripomoremo k zgraditvi slovenskega starostnega doma, pokažemo obenem, da čutimo potrebo po takem domu in da nam je ideja istega pri srcu. Mogoče se kdo sprašuje: Čemu je dom potreben? Vsi se bližajo jeseni življenja. Človek pa na večer svojega življenja ne potrebuje samo telesne hrane in udobja, temveč tudi ljubezni. Dokazimo našim starejšim rojakom, da znamo ceniti njihovo življenjsko delo in garanje v kolonističnem družbenem in slovenske skupnosti, razdajanje njihove duševnosti in življenjske močrosti

mlajšim rodovom. Zgradimo jim dom — iz hvaležnosti, da bo večer njihovega življenja prijeten ob podoživljanju življenjske poti med svojimi vrstniki in ob obiskih mlajšega rodu.

V letošnjem letu je pripravljali odbor dosegel, da so oblasti registrirale "Slovenian Linden Foundation". Dobili smo "Charter", da moremo uradno zbirati potrebna sredstva za gradnjo doma.

Naj vsak izmed nas vzame zgraditev doma kot dejstvo, naj med svojimi znanci in prijatelji širi idejo in pridobiva podporne, da bo dom Lipa čimprej realnost...

Z velikodušnimi darovi in dobročnikom družabnega večera 17. septembra se je gradbeni sklad povečal za novih tri tisoč dolarjev. Ob tej priliki se odbor iskreno zahvaljuje č. g. Kopaču,

S. R.

VESTI IZ SLOVENIJE

Uran pod loškimi gradom?

To potrjujejo tudi sedanje geokemične raziskave škofjeloškega območja v okviru mednarodnega tečaja geokemikov 16 držav s štirih celin, ki so ga pripravili pod okriljem agencije za atomsko energijo ZN. Da so v bližini Škofje Loke in ne le na Žirovskem vrhu večja nahajališča uranove rude, so neposredno ugotovili prav omenjeni tečajniki, ki so na površini okoli 300 kvadratnih kilometrov vzeli po 450 vzorcev potočnega mulja in vode iz škofjeloških potokov, in jih poslali v analizo na Dunaj, kjer je sedež mednarodne agencije za atomsko energijo ZN (IAEA). Doslej so z Dunaja prejeli izide le za tretjino poslanih vzorcev. Nove podatke pričakujejo te dni.

Jasnejšo podobo o uranskih razmerah na območju škofjeloške občine pa bo moč izoblikovati, ko bodo sklenili lokalne geokemične raziskave terena. Te raziskave bodo namreč opravljali le tam, kjer bodo rezultati dosedanjih raziskav na večjem območju pokazali, da morebiti gre za večja nahajališča uranove rude. Hkrati z jemanjem vzorcev mulja in vode iz škofjeloških potokov pa so doslej opravili tudi meritve zraka z namenom, da ugotovijo moč sevanja, ki nastane pri razkroju radioaktivnih snovi v višjih zemeljskih plasteh in na površju. Tudi rezultati tega dela, ki bi naj bili kmalu znani, bodo vsekakor zanimivi, ne le za strokovnjake, ampak za širšo javnost.

Nekaj dni po objavi te vesti v ljubljanskem "Delu" je sledila druga, ki je razkrila, da je bila pri prvem pregledu narejena napaka, ker so zamenjali potok, ki teče pod Loškimi gradom, s Hrastnico, desnim pritokom Sore. Škofjeloško območje ima verjetno še nova nahajališča urana, četudi teh po vsem sodeč pod Loškimi gradom ni.

Galerija v Kanalu

V nekdanjem obrambnem stolpu trga Kanal so nedolgo tega odprli galerijo grafik, ki bo nosila ime po domačinu Riku Debenjaku, mednarodno priznanemu grafiku. Debenjak je svojemu rojstnemu kraju podaril nad 80 grafičnih listov iz časa med 1940 in 1973. Mnoge od teh so bile že na raznih razstavah v svetu.

Gostje in tudi sam Riko Debenjak so ob odprtju izrazili željo, da bi galerija postala žarišče likovnega življenja Primorske. Slovesnost odprtja galerije

ki je kot lansko leto ponovno dal cerkveno dvorano brezplačno v uporabo za to prireditve.

V bodoče je na programu božičnica za naše starejše rojake, ki jo bo pripravil odbor s svojimi pomočniki in oč. sestrami v nedeljo, 11. decembra, popoldne v dvorani Brezmadežne. Začetno uro bomo pravočasno objavili. Za sedaj vabimo k temu domačemu zblizanju.

Rezervirajte si čas in kličite za informacije sledeče: Babič Lojze 255-9328, Trček Viktor 53-1894, Kraljič Frank 757-7693, Arhar Cveta 483-8330.

V novem letu bo prva družabna prireditve za dom Lipa v Slovenskem domu na Pape Ave. 14. januarja. Pričakujemo ponovnega toplga odziva in prijateljskega sodelovanja, kakor ste pokazali na jesenskem večeru.

Ideje, nasvete in plemenite darove blagovolite sporočiti pisмено na naslov slovenskega župnišča: 739 Brown's Line, Toronto, Ontario, M8W 3V7, Kanada

je poživila Slovenska filharmonija. Pod vodstvom kanadskega rojaka Antona Nanuta je izvajala koncert v Kulturnem domu v Desklah, zakaj nastop orkestra na trgu pred cerkvijo je preprečil nenaden dež.

Zdravstveni dom tudi v Anhovem

Odprli so ga poleg nove tovarne cementsa in salonita, služil pa bo vsemu prebivalstvu na Kanalskem in območju bližnjih Brd. Največji prispevek za njegovo izgradnjo so dali delavci Salonita v znesku 13 milijonov dinarjev.

Brežiški kulturni teden

Pretekli mesec so imeli v Brežicah teden kulture, v okviru katerega je brežiški muzej organiziral simpozij o Keltih. Na njem se je zbralo okoli 60 strokovnjakov, zgodovinarjev iz Jugoslavije, Italije, Madžarske, CSR in Avstrije. Udeleženci so razpravljali o "Keltih v Vzhodnih Alpah", o ostankih njihove kulture, si ogledali nahajališča v Velikih Malencah, na Libni in razstavlo keltskih najdb v Novem mestu.

Celotno srečanje so Brežičani pripravili pod pokroviteljstvom Slovenskega arheološkega društva in s finančno pomočjo Raziskovalne skupnosti Slovenije.

Gospodarstvo v Ilirski Bistrici

V primeri z lanskim letom je celotni dohodek gospodarstva na območju Ilirske Bistrice za 47 odstotkov večji od lanskega. To je precej nad slovenskim republikanskim povprečjem, ki je doseglo v istem času porast za 33 odstotkov. Spodbudni so zlasti uspehi v podjetjih Lesonit in Plama in Podgradu, ki sta dogradili nove proizvodne obrate.

V občini imajo v načrtu prenovo šol. Letos začnejo z izgradnjo šole v Kuteževem in prenovo šole v Jelsanah. Do 1980 pa bodo v Ilirski Bistrici zgradili tudi središče za usmerjeno izobraževanje. Izboljšali so tudi cestno za Knežak in pripravljajo graditev nove avtobusne postaje v Ilirski Bistrici.

Živinorejska razstava pri Sv. Gregorju

Prva živinorejska razstava za območje zahodne Dolenjske je bila 10. septembra pri Sv. Gregorju v ribniški občini. Na njej se prikazali govedo rjave pasme. Razstavljeno živino so strokovno ocenili, rejci najboljših živali pa so prejeli zanje nagrade in priznanja.

V Sloveniji so umrli

10. oktobra
V Ljubljani: Vera Brnčič, roj. Sermazanov, Franc Simenc, Viktor Granda, Jože Kozak, Ana Cotič, roj. Prašek;
v Kozarjah pri Ljubljani: Ivan Peljhan;
v Novem mestu: Mihaela Jožef, roj. Testen;
v Studenem: Vinko Nastran;
v Marinčkovi vasi (Rob): Alojzija Korošec, roj. Zakrajšek;
v Trnovljah pri Celju: Pavla Arzenšek.

11. oktobra
V Celju: Jože Kroflič;
v Begunjah: Valentin Svab;
v Laškem: Mihael Golčer;
v Ljubljani: Dragica Marcus;
v Ljubljani: Jožica Habjan, roj. Ahčin, Ludvik Krulc;
na Studencu: Anica Janec, roj. Rozman.

12. oktobra
V Zupeči vasi (Cerklje ob Krki): Ivan Potokar;
v Trzinu: Ferdinand Toporiš;
v Kopru: Rozalija Muženič;
na Podreči: Jože Rozman;
v Postojni: Jakob Likon;
v Ljubljani: Ludvik Godec, Rozi Tekavec, roj. Majdič;
na Bledu: Marjan Svetin;
v Domžalah: Jakob Krulc;
v Devčah: Jože Forštnar.

Citateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrta ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodi dr. Milan in ga, Barbara Pavlovčič.

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

Apartment for Rent

E. 70th and St. Clair, one bedroom up, utilities paid, \$100 a month. 431-7014 eves. (162)

Sobo s kuhinjo išče.

Veliko sobo s kuhinjo v bližini E. 185 St., Harland Avenue in Miller Avenue išče starejša rojakinja. Kličite 881-9296. (25, 28 okt.)

SOUTH OF ST. CLAIR AVE. Lovely 5-5 2 family, garage. Just reduced to \$12,900. ELCO REALTY 371-3555 (21,25,28 okt.)

V najem oddajo

Tri sobe s kopalnico in štedilnikom oddajo starejši ženski v okolici E. 185 St. Cena zmerna. Kličite po 6. zv. 531-4637. 159

St. Margaret Mary Open eves.: 6:30 - 8:30 p.m. 182 So. Green Rd. 4 bedrms., attached garage, over 200 sq. ft. living space; ready to move in. 1 owner — upper 40's. Hot water heat. (161)

V najem

Tri sobe s kopalnico in garažo oddajo na 19810 Shawnee Avenue. Kličite 481-3576 ali 881-1172. (161)

1975 Chev. Camero

16,000 miles. Call after 7:00 p.m. — 381-7318. (x)

Help Wanted

Woman or Couple to take care of semi-invalid lady. Modern living quarters provided and salary. Robert A. Novak, 6013 Glass Ave. — 391-3333. (x)

Help Wanted

Office girl wanted, top grade A, for clerical stock work, full time and good salary for conscientious worker. Ohio Furniture, 6321 St. Clair Avenue, see Mr. Lewis. (162)

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

"Ali ti prinesem novih?" se je norčeval Anže.

Sime je grozil fantu s pestjo. Tedaj za je pripravil k zavesti resni Pušarjev glas:

"Ali smo otroci, ali smo hlapci!"

"Mislin, da hlapci!" je odvrnil Sime.

"Potent bomo delali," je dejal Pušar in krenil dalje. Ob poti je ogledoval svet in modroval in grajal. In tako je dospel na Peč. Našel je Katro in Anico v izbi. Katra je razdirala neko staro krilo, Anica je likala srajce. Zdaj pa zdaj je stopila v sosedno sobo, kjer so na dan poroke plesali. Zdaj je bilo čudovito tiho tu notri in hladno in temno je bilo, da je mogel mali spat.

Da je našel Pušar Katro, mu ni bilo po godu, zakaj imel je opravka z Anico.

"Tako sem pogledal malo gor!" je rekel. Poznalo se mu je, da je v zadregi, da ne more vpričo Katre govoriti o tem, zaradi česar je prišel. Zato je skoraj s hvaležnostjo zapazil, da je Katra odšla, češ da kozarček domačega ne bo zavrnil.

Tedaj je zaupal Pušar Anici, da bi rad govoril z njo. Posedel je nekaj časa, potem pa je vstal, češ da bi rad povedal nekaj reči zaradi Anice, da je prišlo neko pismo in da je notri tako in tako.

Mož je govoril, ko da pobira iz žerjavice krompir. Katra ga je razumela:

"Le zgovorita se!" je rekla in hotela iti.

"O, tako ni treba," je dejal Pušar, "saj" ni tako posebna ta reč. Nekaj korakov stopite, Anica, s mano." In proti Katri se je obrnil:

"Saj ni, da bi skrivala, ne, pa se mi je reklo, da naj ne govorim razen z njo."

"Kar pojdi z njim," je dejala Katra Anici. Ta je stopila na vrata sosednje sobe in poslušala.

"Bom pa jaz pazila na otroka, če se zbudi!" je dejala Katra in s silo krotila jezo, ki se je kuhala v njej.

Onadva sta odšla, Katra pa je stopila k oknu in mrmrala, videča ju odhajati:

"Le rujta, le! Bomo videli, kdo bo zmagal." Tedaj je zajokal otrok v sosednji sobi. Katra se je zganila in odšla k njemu in se vrnila kmalu zatem z razvezanim detetom in stopila zopet k oknu, kamor je bila postavila prej Anica likalnik.

Anica in Pušar pa sta se bila ustavila za hlevi in Pušar je dejal Anici:

"Tako je! Stari Poklonar je bil pri meni. Mož ima denar, pa je prišel, da če je res, da ni hiša Katrina, in da je ona vzela pri njem na posodo, češ da naj se intabulira, če hoče. Ali vam je kaj znano o tem?"

"Meni nič!" je odvrnila Anica, "pa bo že res, če je rekel Poklonar. V te reči se ne vtikam. Naj dela mati, kakor se ji zdi."

"Ne," je dejal Pušar, "to ne gre. Kdor jemlje na posodo, mora tudi vedeti, ali bo plačal ali ne. Katra pa sama ne more in nihna pravice delati dolgovi na hišo, ki je otrokova. Če je tako, da vi nič ne veste, potem se lahko vrneva. Zdaj lahko govorim z njo."

Nič kaj ni bila Anica vesela, da ji varuh zaupa stvari, ki o njih ni hotela vedeti ničesar zaradi Katre. Zato se je sedaj skoraj veselo obrnila proti hiši.

Ko ju je Katra ugledala, da se vračata, so ji oči sinile jezno. Zdelo se ji je skoraj, da ve, zakaj je Pušar tu. V tem hipu pa je začutila skoraj več jeze nad njo kot nad njim.

"Pogovorjena je z njim, svoje reči ima z njim. Hinavka!"

Skoraj nevede je pritisnila otroka, da je zaječal.

"Kaj se kremžiš," je dejala in ga stresla. Dete je razvilo ročico. Prav blizu je bil likalnik, svetil se je. Kdo ve, kako se je dete dotaknilo razbeljenega železa. Zavrčalo je in dete je zajokalo. Katra je razburjena stopila od okna.

Zunaj pa je Anica zaslila otrokov jok, pustila Pušarja in skočila v izbo.

"Zakaj joče?" je vprašala skoraj sovražno, ker je bila razburjena.

"Kaj vem?" je odvrnila tašča, Mati je začela tolažiti dete. Toda dete je jokalo in jokalo ter se ni dalo utolažiti.

"Nekaj mu je!" je mislila Anica, odnesla otroka v sosednjo sobo in ga razvila. In tedaj je opazila, da je opečen po prstih. Skočila je k vratom.

"Ali vas ni sram," je viknila s solzami v očeh proti Katri, "opekli ste ga!"

Katra jo je pogledala zaničljivo. Premišljala je, ali naj se opraviči, ali ne. Tu je vstopil Pušar. Anica je odšla k otroku, namočila mu rano z oljem in jokal: saj je trpela dvojno bol. Ko je bila otroka nekoliko utešila, je vzela zibelko in jo odnesla gori v svojo sobo. In ko je dete zaspalo, je zaprla vrata v sobo s ključem. Sama pa je poiskala Marjanico in ji s solzami potožila, kar se je bilo zgodilo.

Katra je bila odpravila Pušarja. Bila je videti bleda in jezna in, ko je ugledala Anico, je rekla.

"Nalašč ga pa nisem, da veš. Pa pazi drugič sama nanj."

"Saj bom!" je dejala Anica. Katra je odšla v svojo sobo in mrmrala:

"Le čakaj, danes ga nisem nalašč, prihodnjič ga pa bom, da ne boš rekla zastonj, da ga nalašč."

Anica pa je začela od tistega dne zopet nekako prihajati k zavesti, da na Peči ni vse varno za njo. Dolgo v noč je mislila, kako bi najlepše varovala in čuvala otroka.

Dete je spalo nocoj nemirno in proti volji je Anica plakala in poljubljala otroka. Toda ta njena sedanja ljubezen je bila grenka. Samo bala, bala se je neizrekljivo za dete.

In ko se je proti jutru dete zopet prebudilo, ga je nosila dolgo, da so jo že roke bolele. Potem pa je stopila k oni sivo-rjavi sliki večne vsevednosti in je padla na kolena in dvignila dojenčka k sliki ter zaprosila:

"Čuvaj mi ga, čuvaj! Njega in mene!" In dete je zaspalo. Anica je legla in mimo oči ji je dahnil prvi motni soj jutra, prvi klic drozga je udaril na njeno uho. Potem je zaspala...

23. Mačka

Približala se je bila Velika noč. Najlepše vreme je bilo zunaj. Smejalo se je sonce z neba, smejale so se trobentice po travi. Za grmovjem je poskušala dehteti vijolica in na tokavah so zvonili zvončki. Z gora, kjer so bile senožeti, se je valil dim. Ljudje so trebili in zažigali mah in suhljad. Čuti je bilo veselo vriskanje, ko da je čas trgatve. Ljudje, živali in rastline so čutili dih mladosti. In še oni, ki so hirali od starosti, so se veselili, češ: za letos smo jo prebili. In s solzami v očeh in mnogi s kesom v srcu so jemali slovo od nje, ki je bila prelepa in zadnja, ko sanja o davni, davni mladosti.

Na vasi je bilo zazvonilo na veliko soboto. Anže je bil v senožeti in pasel. Ko je zaslil zvonove, je zavriskal. Potem je začel premišljati, kdo ponese pri procesiji bandero. In domis-

lil se je, da je na Kovačevem vrsta. Rahlo zavidanje se je vzbudilo v fantu. Neizrekljivo rad bi bil nesel bandero svete Lucije. Rajni Lovrič ga je nosil v eni roki, drugi nihče. Kovačev pa je stavil, da ga ponese. To je mislil Anže in se ozrl na Peč.

Izvil si je piščal in začel piškati. Tedaj je prišla doli na Peči iz hiše Jerica. Anže je piškali in si mislil, kdo ve, ali ga čuje. In ona ga je čula. Položila je glavo ob roki, ko da se ji dremlje.

"Aha," je dejal Anže, "pravi,

da ne smem še piškati, da Bog še ni vstal!" In pognal je piščal v stran in se zagledal na vas. Kmalu so se začeli ljudje usipati iz cerkve in Anže jih je gledal in pripominjal sam pri sebi: (Dalje prihodnjič)

What a lot of ten-year-olds are wearing this year.

Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity.

Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDA's massive research program.

Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019

NAROCITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKI DOMOVINI

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLISKA ZAVAROVALNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

• Mi izdajamo najmoderneje celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta; vsote so neomejene nad \$1,000.

• Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd.; nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.

• SLOVENCII! PRIDRŽITE SE SLOVENCEMI!

• ZAPOMNITE SI -- PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

RALPH GODEC, društvo št. 63, Tel. 524-5201
847 E. Hillsdale Drive, Seven Hills, Ohio 44131

GIZELLA HOZIAN, društvo št. 170, Tel. 251-2579
1500 Sheridan Road, Wilmette, Ill. 60091

PAUL H. KOKAL, društvo št. 210, Tel. 793-6629
2811 Reiter Road, Pittsburgh, Pa. 15235

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERISKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1653 East 62 St. 431-2088

17610 Lake Shore Blvd. 531-6306

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15361 Waterloo Road 531-1235

UNITED TORCH
is the United Way

AMERISKA DOMOVINA

bi morala biti

v
vsaki slovenski hiši